

Ν.Ε. ΜΑΝΤΑΚΗΣ

Διευθυντής

ΠΑΡΘΕΝΩΝ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ

Ἐπὶ τῆς διασταυρώσεως τῶν ὁδῶν Πειραιῶς καὶ Γερανίου, ἀριθ. 30.

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

ΤΙΜΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ	ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΕΚΑΣΤΟΝ ΦΥΛΑΟΝ ΤΙΜΑΤΑΙ
Ἐν Ἀθήναις ἔτησίᾳ δρ. ν. 8	Κάρμεν καὶ Ἀναΐς, μυθιστόρημα Ponson du Terrail, μετὰ εἰκόνας, μετὰ φρ. Ε. Σχιναῖ. — Οἱ δύο καλλιτέχναι, διήγημα, ὑπὸ Λάμπρου Ἐνοῦλη. — Ὁ Ἄμνός τοῦ Πάσχα, Δημοτικὴ παράδοσις. — Σημείωσις βιβλιοπώλου. — Ποικίλα. — Δόσις αἰνίγματος. — Αἰνίγματα. — Γνωστοποιήσις.	Ἐν Ἀθήναις..... Λεπτ. 10
» » ἑξαμην. » » 5		» ταῖς ἐπαρχίαις..... » 15
» ταῖς ἐπαρχ. ἔτησίᾳ » » 10		» τῶ ἐξωτερικῶ..... » 25
» » ἑξαμην. » » 6		
» τῶ ἐξωτερικῶ ἔτησίᾳ φρ. » 15		Φύλλα προηγούμενα λεπτ. 50

— Ἐπλάσα ἐν ψεύδος, ἐπιθύρσεν ἡ Κάρμεν. — Σελίς 90, στήλη 2.

ΚΑΡΜΕΝ ΚΑΙ ΑΝΑΪΣ

PONSON DU TERRAIL

XII

Η ΘΥΣΙΑ. — Συνέχεια.

Ἄλλ' ἐπὶ τέλους, εἶπεν ἡ κυρία δὲ Φλάρ μετὰ τοῦ ἡρωϊσμοῦ τοῦ ψεύδους ὑποβαλλομένου ὑπὸ τοῦ ἔρωτος, ἀφοῦ ἔχω ἔραστήν, ὡς λέγετε, εἶπέτε μοι τὸ ὄνομά του!

— Τὸν ἔραστήν σας, εἶπεν ὁ Φρανσῆς περιφρονητικῶς, δὲν θὰ τὸν φονεύσω — καθόσον εἶναι ἀνάγκη ὁ θάνατος ἡμῶν νὰ νομισθῇ τυχαῖος, πρέπει ἡ

τιμὴ τοῦ Φλάρ νὰ μείνῃ ἄθικτος, πρέπει ὁ γηραιὸς πατήρ μου νὰ καταβῇ εἰς τὸν τάφον ἀνευ ἐρυθήματος, πρέπει ἡ ἀδελφὴ μου νὰ εὕρῃ σύζυγον.... Θέλετε τώρα, τολμᾶτε νὰ μοι ζητήτε ἀποδείξεις τῆς κατηγορίας μου; Ἄ! Ζητεῖτε τὸ ὄνομα τοῦ ἔραστοῦ σας;

Λοιπόν, ἀκούσατε. Σήμερον τὴν πρωτῶν ἐπανῆλθον ἐκ τοῦ ἐργοστασίου τὴν τρίτην ὥραν συνήντησα τὸν μαρκήσιον εἰς τὸν διάδρομον τὸν φέροντα ἐδῶ μὲ εἶπεν ὅτι ἤρχετο ἐκ τοῦ κήπου.

Ἡ κυρία δὲ Φλάρ ἠσθάνθη τὴν γῆν ἐκλείπουσαν ὑπὸ τοὺς πόδας της.

— Κατέβην εἰς τὸν κήπον· τὰ ἔχνη τῶν ὑποδημάτων του διεκρίνοντο σαφῆ ἐπὶ τῆς ἄμμου. Παρ' αὐτὰ ὑπῆρχον

ἄλλα, ἔχνη ποδὸς γυναικείου. Ἠκολούθησα τὴν γραμμὴν τῶν ἔχνων, ἤρχοντο ταῦτα ἐκ τοῦ περιπτέρου... τὸ περίπτερον ἦτο κλειστόν... διέρρηξα τὴν θύραν... Δὲν ἐσβύσατε μετὰ προσοχῆς τὴν λυχνίαν σας, κυρία, διότι ἡ λυχνία ἤναψε πάλιν καὶ ἔκαιεν εἰσέτι!...

Ἡ κυρία δὲ Φλάρ κατενόησεν, ὅτι ἀπώλετο. Νέφος κατήλθεν ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν της καὶ ἐκλονίσθη.

— Ἐννοεῖτε λοιπόν ἀριστα, ἐξηκολούθησεν ὁ Φρανσῆς μετ' ἀγρίας ἐνεργητικότητος, ὅτι ἀνάγκη ν' ἀποθάνωμεν ἀμρότεροι. Καλέσατε, κυρία, καλέσατε.

Ἄλλ' ἐνῶ ἡ σύζυγός του κατέπιπτε καταβεβλημένη καὶ συντετριμμένη ἐπὶ

τῆς ἔδρας τῆς, ὁ Φρανσῆς ἀνεσκήρτισε βλέπων παραμεριζόμενον τὸ παραπέτασμα καὶ τὴν Κάρμεν, ψυχρὰν καὶ λευκὴν ὡς μαρμάρινον ἀγάλμα, μὲ τὸ βλέμμα λάμπον ἐξ ἀκαριαίας ἀποφάσεως ἀνορθουμένην ἐνώπιόν του.

— Ἀδελφὲ μου, εἶπεν αὐτῆ, ἡ κυρία εἶναι ἀθάνα, ἠπατήθητε.

Ἐφρανσῆς ὠπισθοχώρησεν. Ἡ Κάρμεν ἐταπεινώσε τὸ βλέμμα, ἐδίστασεν ἐπὶ μικρόν, εἶτα ἐβρίβη εἰς τὸν τράχηλόν του.

— Δὲν θέλω ν' ἀποθάνῃς, Φρανσῆ μου! ἐκραύγασεν αὐτῆ ἐγὼ ἤμην. . . .

— Σὺ! ἀνεφώνησεν ὁ Φρανσῆς μετ' ἐκπλήξεως.

— Μετὰ τοῦ κ. Λεστάν, ἀπεκρίνατο ἡ Κάρμεν μετὰ φωνῆς σταθερᾶς, ἐνῶ αἰφνιδία ἐρυθρότης ἀνέβαινεν εἰς τὸ παρθερικὸν μέτωπόν της.

Ἡ ὑπερτάτη ἀφοσίωσις τῆς Κάρμεν, ἡ ἀφοσίωσις αὐτῆ, ἥτις θὰ τῆ ἐκόσμιζε τόσον ἀκριβᾶ, ἔσωζε τὴν ζωὴν καὶ τὴν τιμὴν τοῦ Φρανσῆ.

Ἀνάγκη νὰ τὸ ὁμολογήσωμεν πρὸς αἶσχος τῆς φιλαύτου ἡμῶν φύσεως, ἡ ἀποκάλυψις αὐτῆ δὲν παρήγαγεν ἐπὶ τοῦ Φρανσῆ ἢ ἐξέγερσιν ἀπείρου χαρᾶς.

Ἀφῆκε κραυγὴν, μίαν μόνην, ἀλλὰ κραυγὴν ἐνθουσιασμοῦ καὶ εὐτυχίας, χωρὶς νὰ προσέξῃ εἰς τὴν ἀδελφὴν του, ἥτις τῷ ὁμολογεῖ τὸ αἶσχος τῆς χωρὶς νὰ σκεφθῆ, ὅτι διὰ τῆς ἐναλλαγῆς τῶν προσώπων δὲν ἐδάρυεν ὀλιγώτερον ἢ καταισχύνη ἐπὶ τοῦ οἴκου του ἐβρίβη εἰς τὰ γόνατα τῆς κυρίας δὲ Φλάρ ἀναισθητούσης καὶ ἐκραύγασε διὰ φωνῆς συντετριμμένης.

— Συγχωρήσατέ με! συγχωρήσατέ με!

Ἄν ὁ Φρανσῆς εἶχε τὸ αἶμα ψυχρὸν, ἐκ τῆς ἐκπλήξεως τῆς συζύγου του, ἐκ τῆς στάσεως τῆς Κάρμεν θὰ ἐμάντευε τὰ πάντα. Ἄλλ' ἦτο παράφρων τὴν στιγμὴν ἐκείνην καὶ οὐδὲν παρετήρησεν. Ὁ τὸν ἐξελάμβανε τις ὡς κατὰδικον δεδεμένον ἤδη εἰς τὸ ἀποτρόπαιον ἰκρίωμα, εἰς τὸν ὁποῖον κοιμίζεται ἡ χάρις.

Ἡ Κάρμεν ἐξῆλθε διὰ βήματος σταθεροῦ, χωρὶς ὁ Φρανσῆς, τὸν ὁποῖον κατεπίεζεν ἡ εὐτυχία του, νὰ παρατηρήσῃ τοῦτο. Μετέβη εἰς τὸ ἐργαστάσιον καὶ εἶπε νὰ καλέσωσι τὸν κ. Λεστάν.

— Κύριε, τῷ εἶπε, σύρουσα αὐτὸν ὑπὸ τὰ μεγάλα δένδρα τοῦ κήπου, εἶμαι εἰκοσι καὶ τριῶν ἐτῶν καὶ ἔχω διακοσίων χιλιάδων φράγκων πρῶτα, δέχεσθε νὰ με νυμφευθῆτε;

Ἐμάρκησιος ὠπισθοδρόμησεν ἐκπληκτος.

— Κύριε, ἐξηκολούθησεν ἡ Κάρμεν, νὰ σὰς εἶπω ὅτι σὰς ἀγαπῶ θὰ ἦτο ψεῦδος· νὰ σὰς εἶπω ὅτι ἡ καρδιά μου δὲν ἀνήκει ἀλλαχοῦ καὶ τοῦτο θὰ ἦτο

ψεῦδος· ἀλλὰ σὰς ὁμνῶ εἰς τὴν ψυχὴν καὶ τὰ ὄσα τῆς μακαρίτιδος μητρός μου, νὰ φέρω τὸ ὄνομά σας μὲ τὸ μέτωπον ἀνωψωμένον καὶ νὰ διατελέσω γυνὴ ἐντίμος καθ' ὅλον τὸν βίον μου.

Ἦδη ὁ μαρκήσιος ἀναυδος μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης, κατῴρθωσε νὰ ὁμιλήσῃ καὶ ἐκραύγασεν:

— Πρὸς χάριν, δεσποινίς, ἐξηγήθητε!

— Κύριε, ἐξηκολούθησεν ἡ Κάρμεν ταπεινοῦσα τὸ βλέμμα, ὁ ἀδελφός μου συνέλαβεν ὑπονοίας, σχεδὸν βεβαιότητες· εὔρεν ἔχνη βημάτων εἰς τὸν κήπον καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν κοιτῶνα τῆς συζύγου του νὰ τὴν φονεύσῃ. . . . τότε ἐγὼ. . .

Ἡ Κάρμεν ἐσταμάτησεν ἐρυθρῶσα ἐξ αἰσχύνης.

— Ἐξακολουθήσατε, δεσποινίς, ἐξακολουθήσατε! ἐκραύγασεν ὁ μαρκήσιος ὀρμητικῶς.

— Ἐπλάσα ἐν ψεῦδος, ἐψιθύρισεν ἡ Κάρμεν· κύριε, νυμφευθῆτέ με.

Ἀνὴρ εὐαίσθητος εἰς τὴν ἀποκάλυψιν ταύτην θὰ ἐπιπτεν εἰς τοὺς πόδας τῆς Κάρμεν καὶ θὰ τὴν ἠγάπα δι' ἔρωτος βιαίου· ὁ μαρκήσιος ἦτο φύσις ἀχρεία· ἠρέσθη νὰ εὐχαριστήσῃ τὴν τύχην, ἥτις ἀνελάμβανε νὰ συμπληρώσῃ τὰ καταχθόνια σχέδιά του.

Ἐν τούτοις ἠσπάσατο τὴν χεῖρα τῆς Κάρμεν καὶ τῆ εἶπεν:

— Ἐὰν τοιαύτη ἔκφρασις δὲν ἦτο βλασφημία, θὰ σὰς ἔλεγον, δεσποινίς, ὅτι σιδηρὰ ἄλυσος μὲ συνεκράτει, ἡ μόνη ἄλλως, καὶ ὅτι σὰς ἠγάπων ἄφ' ἧς σὰς εἶδον. . . Ἡ ἄλυσος αὐτῆ συντριβεται καὶ ἂν. . . ἤδη. . .

— Κύριε, εἶπε περίλυπος ἡ Κάρμεν, δὲν ἀγαπᾷ τις ἢ ἄπαξ κατὰ τὸν βίον του· ἠγάπησα, — ἀλλὰ θὰ ἦμαι ἐντίμος γυνή. . . Πηγαίνετε νὰ ζητήσητε τὴν χεῖρά μου.

Ἐπανέλαβον ὁμοῦ τὴν ὁδὸν τοῦ πύργου.

Εἰς τὸν πρόβολον συνήντησαν τὸν Χριστιάν, ὅστις εἶχε λάβει τὴν συντομωτέραν καὶ ὑπερεπῆδησε τὸ περιφραγμα τοῦ κήπου.

Ἐμοιχθῆς ἦτο ἐν μεγάλῃ στολῇ, εἶχε στάσις μεγαλοπρεπῆ.

— Καλημέρα, ἀγαπητέ, εἶπεν οὗτος πρὸς τὸν μαρκήσιον μετὰ προσταυτικῆς προπετείας, ἀφοῦ πρότερον προσέκλινεν ἐνώπιον τῆς Κάρμεν.

Ἐμοιχθῆς ἦτο μόνος ἀνταπῆντης καὶ ἀνῆλθον καὶ οἱ τρεῖς ὁμοῦ τὴν κλίμακα.

Ἐκεῖ ὁ Χριστιάν ἐσταμάτησε καὶ εἶπε πρὸς τινὰ θαλαμηπόλον:

— Εὐαρεστήθητε ν' ἀναγγείλετε εἰς τὸν συνταγματάρχην κ. δὲ Φλάρ, μαρκήσιον Λενοζάν, ὅτι ὁ κ. Χριστιάν, δραματικὸς συγγραφεὺς καὶ ἱππότης τοῦ

λεγεῶνος τῆς τιμῆς, παρακαλεῖ νὰ τυχῇ παρ' αὐτοῦ ἀκροάσεως.

Εἰς τὴν πολυλογία αὐτῆν, ἀπαγγελλομένη μετὰ ὕφους πρεσβευτοῦ, ὁ κ. Λεστάν, ὅστις εἶχεν ἤδη εἰσελθεῖ εἰς τὸν διάδρομον, ἔστρεψε περιεργὸς τὴν κεφαλὴν, ἀλλ' ἡ Κάρμεν ἔσυρε πάραυτα αὐτόν.

— Ἐλθετε, κύριε, εἶπεν ἀνοίγουσα τὴν θύραν τῆς κυρίας δὲ Φλάρ.

Ἐφρανσῆς ἦτο ἀκόμη εἰς τὰ γόνατα τῆς συζύγου του, ἥτις τεθοροβημένη καὶ τρέμουσα ἠδ' εὐχαρίστησε τὴν Κάρμεν διὰ τοῦ βλέμματός.

Ἐμοιχθῆς ἔχαιρέτισεν, ὡς ἀνθρώπος μὴ γινώσκων ἀπολύτως οὐδὲν, ἐβάδιζε κατ' εὐθείαν πρὸς τὸν Φρανσῆν καὶ τῷ εἶπεν:

— Φίλιππε Φλάρ, ἡ δεσποινίς μ' ἐπεφόρτισε νὰ σὰς ζητήσω τίτλον προσφιλέστερον τοῦ τοῦ φίλου καὶ μεμακρυσμένου ἐξαδέλφου. Ὁ μὲ ἐπιτρέψητε νὰ τὴν καταστήσω εὐτυχῆ;

Ἐφρανσῆς, ἀναμνησθεὶς τὴν σοβαρότητα τῆς περιστάσεως, ἔστράφη πρὸς τὸν μαρκήσιον.

— Κύριε, εἶπεν αὐτῷ, τὸ διάβημά σας εἶναι πράξις ἀνδρὸς ἐντίμου· τὸ περιέμενον. Ἐπάγωμεν πρὸς τὸν πατέρα μου. Δύναμαι, προσέθετο μετὰ πικρίας ἀποστρεφόμενος πρὸς τὴν Κάρμεν, νὰ σὰς ἐγγυηθῶ τὴν συγκατάθεσίν του.

Ἡ κυρία δὲ Φλάρ ἦτο ὠχρὰ καὶ ἀσθμαίνουσα. Ἐν τούτοις ἐβίασεν ἑαυτὴν καὶ ἠκολούθησε τὸν σύζυγόν της.

Καθ' ὁδόν, πλησιάσασα εἰς τὴν Κάρμεν, τῆ ἔσφιγγε ζωηρῶς τὴν χεῖρα καὶ ἐψιθύρισε μετὰ συγκινήσεως:

— Εὐχαριστῶ! ὦ! εὐχαριστῶ!

XIII

Ο ΠΡΕΣΒΕΥΤΗΣ

Τὰ συμβάντα, ἅτινα ἀφηγήθημεν, συνέβησαν περὶ τὴν ἐνάτην ὥραν τῆς πρωίας.

Ἐμοιχθῆς δὲ Φλάρ, ὁ πατήρ, ἔγερθεὶς τῆς κλίνης καὶ ὑποστηριζόμενος ὑπὸ τοῦ Ἰακώβου Νικίου, ὅστις συνήθως τὸν ἐνέδυνε, ἐλθὼν ἐκάθησεν ἐπὶ τῆς μεγάλης ἔδρας του, παρὰ τὴν γωνίαν τῆς ἐστίας.

Ἐμοιχθῆς ἤξευρε ν' ἀναγινώσκῃ καὶ νὰ γράφῃ, λαβὼν λοιπὸν ἐφημερίδα ἀνεγίνωσκε τὰ νέα τῆς ἡμέρας εἰς τὸν γυραῖον συνταγματάρχην.

Ἐμοιχθῆς ἦτο ἐξηπλωμένος εἰς τὴν συνήθη θέσιν του μετὰ τοῦ κυρίου καὶ τοῦ ὑπηρέτου.

Ἐμοιχθῆς θαλαμηπόλος, ὁ ἀποσταλὸς παρὰ τοῦ Χριστιάν, εἰσῆλθε καὶ ἐξεπλήρωσε τὴν ἀποστολήν του.

Ἐμοιχθῆς δὲ Φλάρ ἔστρεψε τὸν ὀφθαλμὸν του πρὸς τὴν θύραν καὶ ἔκαμε

νεῦμα νὰ εἰσαγάγωσι τὸν ἐπισκέπτην.

Ὁ Ἰάκωβος διέκοψε τὴν ἀνάγνωσιν.

Ὁ Χριστιανὸς εἰσήλθε μετὰ μεγαλοπρεπείας ἀνδρὸς ἐντεταλμένου διπλωματικῆν διαπραγματεύσειν, προσέκλινεν ἐνώπιον τοῦ κ. δὲ Φλάρ, καὶ ἀρνούμενος τὴν ἔδραν ἦν τῷ ὑπεδείκνυνεν οὗτος εἶπε μετ' ἐμφάσεως :

— Περιττὸν νομίζω, κύριε, νὰ εἶπω ὑμῖν τὸ ὄνομά μου.

— Περιττὸν, εἶπεν ὁ γέρον δια νεύματος.

— Ἐρχομαι, ἐξηκολούθησεν ὁ Χριστιανὸς, ἐν ὀνόματι τοῦ φίλου μου Βίκτωρος Ἀντωνίου, λοχαγοῦ τῶν σπαχίδων καὶ ταξιάρχου τοῦ λεγεῶνος τῆς τιμῆς....

Εἰς τὰς λέξεις ταύτας, εἰς τὸν τίτλον τοῦ λοχαγοῦ, τὸ βλέμμα τοῦ συνταγματάρχου ἐξήστραψεν.

— Ὁ φίλος μου, ἐξηκολούθησεν ὁ ποιητής, μ' ἐπεφόρτισε νὰ ὑπομνήσω ὑμῖν τὴν ὑπόσχεσιν, ἣν πρὸ δωδεκαετίας ἐδώκατε εἰς τὸν πατέρα του, μακαρίτην κ. Ἀντωνίου, ἱππότην τοῦ λεγεῶνος τῆς τιμῆς καὶ ἀξιωματικὸν τῶν θωρακιστῶν ἐν ἀποστρατείᾳ. Ἡ ὑπόσχεσις αὕτη...

Ὁ γέρον ἔκαμε νεῦμα ὅτι τὴν ἐνεθυμεῖτο πληρέστατα.

— Ἐπομένως, ἐξηκολούθησεν ὁ Χριστιανὸς, ἔρχομαι νὰ ζητήσω παρ' ὑμῶν διὰ τὸν κ. Βίκτωρα Ἀντωνίου, φίλον μου, τὴν χεῖρα τῆς δεσποινίδος Ἐρμάνσης-Μαρίας-Μαγδαληνῆς-Κάρμεν δὲ Φλάρ δὲ Νογαρέτ.

Ἡ αἴτησίς μου εἶναι εὐπρόσδεκτος ;

Ἡ κεφαλὴ τοῦ γηραιοῦ Φλάρ ἔμελλε νὰ κλινή περιχαρῶς ἀπὸ τῶν ἄνω πρὸς τὰ κάτω, εἰς ἔνδειξιν συγκαταθέσεως, ὁπότεν ἡ θύρα ἠνοιχθῆ ἀποτόμως παρέχουσα διόδον εἰς τέσσαρα πρόσωπα :

Τὸν μαρκήσιον καὶ τὸν Φρανσῆν, τὴν Κάρμεν καὶ τὴν κυρίαν δὲ Φλάρ.

Ὁ μαρκήσιος ἐπροχώρησεν, ὄχι μεθ' ἥττονος σοβαρότητος, τῆς τοῦ Χριστιανῆ, προσέκλινεν ἐνώπιον τοῦ συνταγματάρχου καὶ τῷ εἶπεν :

— Ἐρχομαι, κατὰ συγκατάθεσιν τοῦ κ. Φρανσῆ δὲ Φλάρ καὶ τῆς κυρίας δὲ Φλάρ, ἐξαδέλφης μου, νὰ ζητήσω παρ' ὑμῶν τὴν χεῖρα τῆς δεσποινίδος Κάρμεν δὲ Φλάρ θυγατρὸς σας.

Ἀστραπὴ διήλθε τὸν μοναδικὸν ὀφθαλμὸν τοῦ γέροντος καὶ ἐνῶ ἔμελλεν ν' ἀπαντήσῃ ἀρνητικῶς ὁ Χριστιανὸς εἶπε ζωηρῶς πρὸς τὸν μαρκήσιον.

— Συγγνώμην, κύριε, ἔκαμα τὴν αὐτὴν πρότασιν ἐν ὀνόματι τοῦ φίλου μου κυρίου Βίκτωρος Ἀντωνίου, λοχαγοῦ τοῦ πρώτου συντάγματος τῶν σπαχίδων.

— Ναί, ναί, ἔνευσεν ἡ κεφαλὴ τοῦ γέροντος.

Εἰς τὴν ἀπότομον ταύτην παρέμβα-

σιν, ὁ Φρανσῆς ἔκαμε κίνημα ἐναντιότητος, ὁ μαρκήσιος συνωφρυνθή.

Ἡ κυρία δὲ Φλάρ ἠσθάνθη ῥίγος τι χαρᾶς.

Ὡς πρὸς τὴν Κάρμεν, τὸ δυστυχὲς παιδίον, τὸ ὁποῖον ἀφοσιούμενον δὲν εἶχε ποσῶς ὑπολογίσει τὸ μέγεθος τῆς θυσίας, ἔμεινεν αὐτὴ ἀναυδος καὶ λευκὴ ὡς ἄγαμα, ἐνῶ νέφος διήρχετο πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς.

— Ὁά μοι ἐπιτρέψητε λοιπὸν, κύριε, ἐξηκολούθησεν ἀτάραχος ὁ ποιητής, νὰ ἐρωτήσω τὸν κ. δὲ Φλάρ, ὅστις μόνος ἔχει τὸ δικαίωμα ν' ἀποφασίσῃ περὶ τοῦ μέλλοντος τῆς θυγατρὸς του, ἂν αἱ προτάσεις μου εἰσὶν ἢ ὄχι ἀποδεκταί.

Ὁ συνταγματάρχης ἔκαμε νεῦμα, ὅτι ἔδιδε τὴν Κάρμεν εἰς τὸν Βίκτωρα.

Ὁ μαρκήσιος προσέκλινεν, ἔτοιμος ν' ἀποσυρθῆ· ἄλλ' ὁ Φρανσῆς εἶπεν αὐτῷ.

— Μείνατε !

Εἶτα πλησιάζων πρὸς τὸν πατέρα του :

— Μοὶ παραχωρεῖτε μίαν μόνον στιγμὴν ;

Ὁ γέρον ἠγέρθη, ἔλαβε τὸν βραχίονα τοῦ υἱοῦ του καὶ μετέβη εἰς συνεχόμενον δωμάτιον.

Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἡ Κάρμεν διετέλει ὑποτρέμουσα, συντετριμμένη, καὶ σχεδὸν μὴ ἔχουσα συνειδησιν τοῦ ἄλλου, τὸ ὁποῖον ὕφιστατο, τόσον τὸ ἄλλος αὐτὸ ἦτο ἄπειρον.

Ὡς πρὸς τὴν κυρίαν δὲ Φλάρ, σωθεῖσα διὰ τῆς θυσίας τῆς Κάρμεν, ἤρχιζεν ἤδη αὕτη νὰ ὑπολογίσῃ τὴν θυσίαν αὐτὴν καὶ ἠσθάνετο ψῦχος εἰς τὴν καρδίαν ἀναλογιζομένη ὅτι ἠγόραζε τὴν τιμὴν παραχωροῦσα τὸν ἑρωτὰ τῆς....

Ἡγάπα τόσον τὸν Ἀρμάνδον !

Ἡ δυστυχὴς γυνὴ ἐκάθησεν ὑπὸ τὸ βάρος φοβερᾶς συγκινήσεως.

Ὁ μαρκήσιος, ἀρκετὰ τεθορυβημένος, ἐστήριξε τὴν ῥάχιν του ἐπὶ τῆς ἐξίας, — καὶ ὁ Χριστιανὸς ἐβάδιζε κατὰ μῆκος καὶ πλάτος μετ' ἐκφράσεως νικητοῦ, τὴν ὁποίαν βεβαίως ἐδανείζετο παρὰ τῶν ἡρώων τῶν μελοδραμάτων του.

Δύο μόνον ὄντα περιεβλήθησεν ἔκφρασιν δραματικῶς ἀπαισίαν μεταξὺ τῶν προσώπων ἐκείνων τῶν ἀδιαφόρων, πασχόντων ἢ ὑπομενόντων.

Ὁ Ἰάκωβος Νικου, ὅστις ἔνεκα τῆς κωφότητός του δὲν καταλάμβανεν, ἀλλ' ἐφαίνετο μαντευῶν, καὶ ἐκ τῆς σκοτεινῆς γωνίας τοῦ ἐξηκόντιζε δύο βλέμματα πύρινα ἐπὶ τοῦ μαρκησίου.

Ὁ Λόβης, ὅστις γυρλιάζων ἠγέρθη καὶ ἐτοποθετήθη πρὸ τῆς Κάρμεν, ὡς ἂν εἶχεν ἐννοήσει ὅτι τὴν ἠπειλεῖ κίνδυνος καὶ εἶχεν ἀνάγκην ὑπερασπιστοῦ.

Μετ' οὐ πολὺ ὁ πατὴρ καὶ ὁ υἱὸς ἐπανῆλθον.

Ἡ ἀγανάκτησις ἔλαμπεν εἰς τὸν ὀφθαλμὸν τοῦ γέροντος.

Ἐρρίψε φοβερὸν βλέμμα ἐπὶ τῆς θυγατρὸς του, βλέμμα περιφρονήσεως ἐπὶ τοῦ ὑποτιθεμένου ἀποπλανήσαντος αὐτὴν, εἶτα ἐπανεκάθησεν ἐπὶ τῆς ἔδρας του.

Τότε τὸ βλέμμα τοῦ ὑψώθη βραδέως πρὸς τὰς μελανισμένας εἰκόνας τὰς κοσμοῦσας τὴν αἴθουσαν, τὸ ἐρύθημα τῆς αἰσχύνῃς ἀνῆλθεν εἰς τὸ ὀστεῶδες καὶ ἔρρυτιδωμένον πρόσωπόν του, — καὶ ἐφάνη τότε, ὅτι ὁ γέρον ἐκεῖνος, ὁ σύβας τὸ ξίφος ὑπὲρ ἐνὸς βασιλέως καὶ ἐνὸς αυτοκράτορος, ὁ ἀπόγονος οἰκογενείας, ἣτις εἶχε μεταβῆ εἰς τὰς σταυροφορίας καὶ ἔφερεν ἐπὶ τῶν ὀπλων τῆς χρυσοῦν ἀνθόκρινον, ἐζήτει ταπεινῶς συγγνώμην παρὰ τῶν εὐγενῶν προγόνων του διὰ τὴν προσβολήν, ἣν ὑπέστη τὸ αἶμά των.

Ὁ Φρανσῆς, φύσις κοινὴ, δὲν ἐνόησε τὸ βλέμμα ἐκεῖνο ἀναμφιβόλως, διότι εἶπεν εἰς τὸν μαρκήσιον ἄνευ οὐδεμιᾶς συγκινήσεως :

— Εὐαρεστήθητε, κύριε, νὰ ἐπαναλάβητε τὴν αἴτησίν σας πρὸς τὸν πατέρα μου.

Ὁ μαρκήσιος ἐπανελάσεν αὐτολεξεί τὴν φράσιν του καὶ προσέθετο :

— Ἀποδέχσθε τὴν αἴτησίν μου, κύριε ;

— Ναί, ἔνευσεν ἡ κεφαλὴ τοῦ συνταγματάρχου, ὅστις οὐδὲ παρετήρησε τὸν μαρκήσιον.

— Πῶς ! ἀλλά, ἀνέκραξεν ὁ Χριστιανὸς ἔσοτισιμὸς ἐκ τῆς ἀποτόμου ταύτης μεταστροφῆς, ἐδῶ λοιπὸν αἱ γυναῖκες λαμβάνουν δύο συζύγους ;

Καὶ ἐπροχώρησεν αὐθὺς πρὸς τὸν συνταγματάρχην :

— Κύριε, εἶπεν αὐτῷ, δὲν μοι εἶπατε πρὸ ὀλίγου, ὅτι παραχωρεῖτε τὴν δεσποινίδα θυγατέρα σας εἰς τὸν κ. Βίκτωρα Ἀντωνίου !

— Ναί, ἔνευσεν ἡ κεφαλὴ τοῦ κ. δὲ Φλάρ.

— Ἐν περιπτώσει τοιαύτη τὴν ἀρνεῖσθε εἰς τὸν κύριον ;

— Ὅχι, εἶπε περιλύπως ὁ ὀφθαλμὸς τοῦ γέροντος.

— Ἀποσύρετε λοιπὸν τὴν ὑπόσχεσίν σας ;

— Ναί, εἶπε καὶ πάλιν ὁ ὀφθαλμὸς τοῦ συνταγματάρχου, καὶ τοσοῦτον περιλύπως ἤδη, ὥστε δάκρυ ἀνέβλυσε καὶ ἔρρευσε σιωπηλὸν ἐπὶ τῆς ἰσχνῆς παρειᾶς του.

— Εἰς τὴν πίστιν μου, εἶπεν ὁ ποιητής, δὲν καταλαμβάνω πλέον τίποτε.

Ἄλλ' ὡς ἄνθρωπος μὴ ἐγκαταλείπων τὸ πεδίον εἰμὴ πόδα πρὸς πόδα, ἐκράυγασε θαρρᾶλως :

— Νὰ πάρῃ ὁ διάβολος ! ἀλλά νομίζω, ὅτι εἰς ὄλην αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν ἔπρεπε νὰ ζητηθῆ ὀλίγον καὶ ἡ γνώμη τοῦ μάλλον ἐνδιαφερομένου προσώπου καὶ νὰ ἐρωτηθῆ ἡ δεσποινὶς δὲ Φλάρ...

Εἰς τὰς λέξεις ταύτας ἡ Κάρμεν, ἥτις εἶχε τρηθεῖ τὴν ἀκίνησιαν ἀγάλματος καὶ ὑπέτρεμεν ἄπνους καὶ ἄναυδος, ἀνεσκήρτησεν, ὕψωσε τὰ βλέμματά της, καὶ εἶπε διὰ φωνῆς τρεμούσης, ἀλλὰ καθαρᾶς :

— Προσφέρω τὴν χεῖρά μου εἰς τὸν μαρκήσιον δὲ Λεστάν.

Ὁ Χριστιανὸς τόσον ὀλίγον ἀνέμενε τὴν ἀπόκρισιν αὐτὴν, εἰς τὴν ὁποίαν αἱ ἐκμυστηρεύσεις τοῦ Βίκτωρος δὲν τὸν εἶχον οὐδόλως προδιαθέσει, ὥστε ἐκκαμιν ἀποτόμως ἐν βῆμα πρὸς τὰ ὀπίσω καὶ ἐβρίψε βλέμμα ἐκπλήξεως ἐπὶ τῶν προσώπων, ἅτινα ἦσαν περὶ αὐτόν.

Εἶτα, ὀπισθοδρομῶν μέχρι τῆς θύρας ἐκραύγασεν :

— Ὡὰ παραφρονήσω, ἂν μείνω ἐδῶ ! Ὡὰ βλέπω κακὸν ὄνειρον· βεβαιότατα, κοιμῶμαι !

Καὶ ἐχαίρετισε, καὶ ἐξῆλθε τόσον ἀποτόμως, μετὰ τρόπου τόσον διαφύρου ἐκείνου, τὸν ὁποῖον μετεχειρίσθη εἰσερχόμενος, ὥστ' ἐφαίνετο ἐπιθεωραῖον τὴν περὶ παραφροσύνης κατηγορίαν, ἣν αὐτὸς καθ' ἑαυτοῦ ἀπήγγειλεν.

Ὅταν οὗτος ἀνεχώρησεν, ὁ Φρανσῆς ἐπανῆλθε πλησίον τοῦ πατρός του.

— Δὲν φρονεῖτε, εἶπεν αὐτῷ, ὅτι πρέπει νὰ ἐπισπεύσωμεν τὰς προπαρασκευὰς καὶ νὰ ὀρίσωμεν τὴν αὔριον πρὸς ὑπογραφὴν τοῦ συμβολαίου ;

— Ναί, ἀπεκρίθη ὁ ὀφθαλμὸς τοῦ γέροντος, ναί, πρέπει !

Ἡ λέξις αὔριον ἐπληξε τὴν Κάρμεν εἰς τὴν καρδίαν, — ἐν ὄνομα, τὸ ὁποῖον τῇ ἐσχίζε τὸν λαϊμόν, ἐξέπνευσεν ἐπὶ τῶν χειλέων της καὶ ἠναγκάσθη νὰ καθήσῃ, ὅπως μὴ ἀνατραπῇ καὶ πέσῃ χαμαί.

Ὁ Φρανσῆς ἦλθε πρὸς αὐτήν, ἔλαβε τὴν χεῖρά της μετὰ συμπαθείας, ἔθετο αὐτὴν εἰς τὴν τοῦ μαρκησίου, καὶ τοῖς εἶπεν :

— Ὑπάγετε νὰ γονυπετήσετε ἐνώπιον τοῦ πατρός μου καὶ νὰ τῷ ζητήσετε τὴν εὐλογίαν του.

Ὁ γέρον ἠγέρθη μετὰ κόπου, ἐπροχώρησε πρὸς αὐτούς, καὶ ἐσφιγξε τὴν κόρην του ἐπὶ τῆς καρδίας του, ἀφίνων νὰ βρῆσῃ νέον δάκρυ ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ του.

Ὁ μαρκήσιος εἶδε τὸ δάκρυ καὶ εἶπεν :

— Κύριε, θ' ἀφιερῶσω ὀλόκληρον τὴν ζωὴν μου, ὅπως ἐξασφαλίσω τὴν εὐτυχίαν τοῦ τέκνου σας καὶ ἐκτίσω ἐν παράπτωμα.

Ὁ συνταγματάρχης ἀφῆκε στεναγμόν, — τὴν μόνην φωνὴν, ἥτις τῷ ἐπέτρεπετο καὶ ἐπανῆλθεν εἰς τὴν θέσιν του, ταπεινῶν ἤδη τὸ βλέμμα πρὸς τὸ ἔδαφος.

Ὡς πρὸς τὴν κυρίαν δὲ Φλάρ, αὕτη ἐπνίγετο.

— Δότε μοι τὸν βραχίονά σας, εἶπε

πρὸς τὸν Φρανσῆν. Τοιαῦται συγκινήσεις μὲ φονεύουσι· πάσχω....

Ὁ Φρανσῆς ὑπήκουσε καὶ ἐξῆλθε μετ' αὐτῆς.

Ὁ κ. Λεστάν τοὺς ἠκολούθησεν.

(Συνέχεια εἰς τὸ προσεχές) Ε. Σχ.

ΟΙ ΔΥΟ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΑΙ

(1873)

(Ἰδέ προηγούμενον φυλλάδιον)

ΣΤ'

Ἄλλ' ἡ χαρὰ αὐτοῦ τε καὶ τοῦ θείου ἔφθασεν εἰς τὸ κατακόρυφον αὐτῆς σημείου διὰ τὴν ἐξῆς αἰτίαν.

Ἡ Μητρόπολις τῆς πόλεως, ἐν ἣ ἡ παρούσα ἡμῶν ἱστορία ἔχει χῶραν, κυκλοῦται κατὰ τὰς τρεῖς πλευράς τοῦ νάρθηκος ὑπὸ στοᾶς, ἐν ἣ ἱστορεῖται ἡ Παλαιὰ Διαθήκη, ἀπὸ τῆς πλάσεως τῶν πρώτων ἀνθρώπων μέχρι τῆς καταστροφῆς τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ τῶν θρήνων τοῦ Ἱερεμίου.

Ὁ νεαρὸς καλλιτέχνης, θέλων νὰ καταπλήξῃ τὸν θεῖον, ἠγόρασε κρύφα τὰ χρώματα καὶ τὰ λοιπὰ ἀναγκαῖα, καθ' ἃς δὲ ὥρας ἡ αὐτὴ τῆς ἐκκλησίας ἦτο ἔρημος ἀνθρώπων, ἐρχόμενος ἀντέγραφε τὰς εἰκόνας. Μετὰ παρέλευσιν μηνὸς παρουσίασε τῷ θεῷ τὴν συλλογὴν ὅλην, διεγείρας τὸν θαυμασμόν αὐτοῦ ἐπὶ τῇ ἐπιτυχίᾳ καὶ τῇ τελειότητι τῆς ἀντιγραφῆς.

Ὁ νέος ζωγράφος εἶχε, φαίνεται, γεννηθῆ ὑπὸ καλὸν ἀστέρα, διότι ἰδοὺ μετ' ὀλίγον ἀνεφάνη καὶ νέα ἀφορμὴ πρὸς πληρεστέραν τελειοποίησιν.

Οἱ πολῖται μιᾶς τῶν καλλιτέρων συνοικιῶν, θέλοντες νὰ ἐπιδιορθώσωσι τὸν ναὸν τῆς συνοικίας των, ἔφερον τεχνίτας δύο, ἕνα ἀρχιτέκτονα πρὸς κατασκευὴν τοῦ τέμπλου ἐκ μαρμάρου, καὶ ἕνα ζωγράφον διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν εἰκόνων.

Ἄς εἰπῶμεν ἐν παρόδῳ ὅτι τὸ μὲν τέμπλον ἐγένετο ἄλλ' αἱ εἰκόνες διέμειναν ὡς ἦσαν, τίς οἶδε διὰ ποίαν αἰτίαν, τέρατα μᾶλλον ἢ μορφὰς ἁγίων ἱστοροῦσαι. Ἐσχάτον σημεῖον ἐσχάτης ἀκαλαισθησίας.

Ἄλλ' ὁ Πέτρος, θέλων νὰ ὠφεληταὶ ἐξ ἐκάστης ἐκάστοτε παρουσιαζομένης εὐκαιρίας, προσεκολλήθη τῷ νεωστὶ ἀφικομένῳ ζωγράφῳ, ὅστις, ἄλλας εὐρὰν ἐργασίας, ἠναγκάσθη νὰ παρατείνῃ τὴν διαμονὴν αὐτοῦ ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ. Καὶ ἰδοὺ, μετὰ τινα χρόνον, ὁ ἡμέτερος ἦρως, ἐπισύρων τοὺς ἐπαίους καὶ ἀποσπῶν τὸν θαυμασμόν τοῦ εἰδήμονος διδασκάλου.

Ὡ φύσις, φύσις ! Οἶα ἡ δύναμίς σου, οἶα τὰ θαύματά σου, ὅταν σύ, κοσμοῦσά τινα διὰ τῶν προτερημάτων καὶ τῆς εὐνοίας σου, θέλεις νάναδείξῃς αὐτόν, ἐγγχαρττούσα ἐπὶ τοῦ μετώπου τοῦ τὴν σφραγίδα τῆς μεγαλοφυΐας !

Ὡς πρῶτον ἔργον τῆς νέας προόδου τοῦ ὁ νέος ζωγράφος ἠθέλησε νὰ κάμῃ τὴν εἰκόνα τοῦ θείου του. Ἐνθεν μὲν ἔχων ἐν ἑαυτῷ τὸ κινεῖν αὐτὸν ἱερὸν πῦρ τῆς τέχνης, ἐνθεν δὲ ἐμπνεόμενος ὑπὸ τῆς πρὸς τὸν θεῖον εὐγνωμοσύνης, ὁ νέος Ἀπελλῆς ἐπεράτωσε τὴν εἰκόνα, ὑπερακοντίσας τὰς προσδοκίας καὶ τὰς ἐλπίδας καὶ αὐτοῦ τοῦ διδασκάλου του. Τὸ στερεὸν τῆς χειρὸς ἠκριβεία καὶ τὸ ἐντελὲς τῶν γραμμῶν, ἡ σεβαστὴ φυσιογνωμία τοῦ γέροντος, ἡ λευκὴ καὶ ἀραιὰ κόμη, ἡ τὰς τρίχας ἠδύνατό τις, οὕτως εἶπεν, νὰ μετρήσῃ, ἀπετέλουν ἔργον ἄξιον καλλιτέρου καὶ σοφωτέρου καλλιτέχνου.

Ὁ νεανίας παρουσίασε, μετὰ τὸ πέρασ αὐτῆς, τὴν εἰκόνα εἰς τὸν ἐκπληκτικὸν θεῖον.

— Ὡὰ γείνης μέγας ζωγράφος, παιδί μου, τῷ εἶπεν ὁ γέρον, δακρύων καὶ καταφιλῶν αὐτόν.

Ὁ Πέτρος ἐβρίφη εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ θείου, διακοπτόμενος ὑπὸ λυγμῶν.

— Εἶθε νὰ ἐπαληθεύσῃ ἡ προφητεία σου, πάτερ μου, ἀπεκρίθη ὁ νέος. Ἄλλ' ἀνευ τῶν ὁδηγιῶν σας καὶ τῶν πολλῶν συμβουλῶν σας δὲν θὰ ἦμην τίποτε.

— Ἦθελον νὰ σὲ ἔχω πάντοτε πλησίον μου, τέκνον μου, ἕως νάποθάνω, διότι σὺ ἐπιθυμῶ νὰ κλείσῃς τοὺς ὀφθαλμούς μου· ἄλλ' εἶναι ἀμαρτήμα νὰ ὑποδουλών τὴν εὐφυΐαν σου. Ἐτοιμάσου λοιπὸν νάναχωρήσῃς τὴν προσεχῆ ἄνοιξιν.

— Ὡ καλέ μου θεῖε, μὴ προφέρῃς τοιοῦτους πικροὺς λόγους ! . . . Ὡὰ ζήσης, θὰ μ' ἐναγκαλισθῆς τέλειον τεχνίτην· δὲν εἶσαι γέρον ἀκόμη. Ἡ μὴ τάχα δὲν δυνάμεθα νάναχωρήσωμεν ὁμοῦ ;

— Καὶ τοῦτο δυνατὸν νὰ γείνη, ὑπέλαθεν ὁ γέρον. Ὅταν φθάσῃ ἡ κατάλληλος ὥρα, σκεπτόμεθα, προσέθηκε, κινῶν τὴν κεφαλὴν.

Μετὰ τινας ὁμοῦ μῆνας, ὁ καλὸς κἀγαθὸς γέρον ὑπέκυψεν εἰς τὸ γῆρας καὶ τὴν νόσον, καταλιπὼν τὸν Πέτρον μόνον, ἀφοῦ προηγουμένως ἐχειραγωγῆσεν αὐτόν, ὡς καλὸς πατήρ.....

Ἀγνοῶ ὁποῖον αἶσθημα κυριεῖται τὴν στιγμὴν ταύτην τὴν καρδίαν μου, γράφοντος τὰς γραμμάς ταύτας, ἀλλὰ δὲν δύναμαι νὰ μὴ εὐχηθῶ ὑπὲρ τοῦ γέροντος ἐκείνου.....

Προέρχεται ἄρα γε τοῦτο ἀπὸ τὴν σπάνιν ἀγαθῶν κηδεμόνων ; . . .

Ὡὰ διέπραττον μέγα ἐγκλήμα, λέγων ὅτι ὁ Πέτρος δὲν ἐκλαυσε, δὲν ἐ-

θρήνησεν ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ Θεοῦ· ἀλλ' εἶναι ἀφ' ἑτέρου ἀληθές, ὅτι ὁ πλήρης ἐλπίδων οὗτος νέος, ἀνακυκλῶν ἐν τῇ κεφαλῇ τὰ νέα σχέδια καὶ ὄνειροπολῶν τὰς μελλούσας ἐλπίδας, ἠσθάνετο σὺν τῷ βαρεῖ πένθει καὶ χαρὰν τινα μελαγχολικὴν.

— Ὅλα ὅμως αὐτὰ θὰ τὰ χρεωστῶ εἰς τὸν καλὸν μου Θεῖον, ἐψιθύριζεν ἐκάστοτε, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ ἐπληροῦντο δακρῶν.

Ἄς προσθέσωμεν δέ, ὅτι τὴν ἀπώλειαν τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τινος χρόνου ἤρξατο ἀναπληροῦν, καὶ πρὶν μὲν τοῦ θανάτου, ἰδίᾳ δὲ μετ' αὐτόν, νέον αἴσθημα, ἄγνωστον πρότερον εἰς τὴν καρδίαν τοῦ καλλιτέχνου.

Τούτου τὴν γέννησιν καὶ βλάστησιν θὰ διηγηθῶμεν ἐν ἐπομένῳ κεφαλαίῳ, παρακαλοῦντες τοὺς ἀναγνώστας ἡμῶν νάκολουθήσωσι μετὰ τῆς αὐτῆς εὐμενείας τὴν συνέχισιν τῆς ἱστορίας μας.

Ζ'

Ἡ Φιλιππόπολις — πρῶτον ἤδη, ἀνδρὸν ἀπατώμεθα, ἀναφέροντες τὸ ὄνομα τῆς πόλεως, ἐν ἣ ἡ ἱστορία αὐτῆ ἔχει χῶραν, ἀγνωστὴν δέ, ἀνὰ πρῆπην νὰ ζητήσωμεν ἐπὶ τούτῳ συγγνώμην παρὰ τῶν ἡμετέρων ἀναγνώστων — εἶναι ἐκτισμένη ἐπὶ λόφων, ἐξ οὗ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, πλὴν τῶν ὀνομάτων Φιλιππόπολις, ἀπὸ τοῦ κτίσαντος αὐτὴν Φιλίππου τοῦ Μακεδόνα, Πονηρούπολις, ἐκ τῶν πρώτων αὐτῆς κατοίκων, τῶν καταλαβόντων τὰς ἰσραὴλ γαίας τοῦ ἐν Δελφοῖς ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος Φωκέων, ὅς, ὡς λέγεται, ὁ Φίλιππος συνώκισεν ἐν Φιλιππόπολει, ὀνομάζετο καὶ Trimontium.

Ἄμα τῇ κατακτῆσει αὐτῆς ὑπὸ τῶν Ὀσμανιδῶν, οἱ νικηταί, ὡς ἦν ἐπόμενον, κατέλαβον τὰς ὠραιότερας αὐτῆς τοποθεσίας, καὶ δὴ καὶ τοὺς λόφους. Ἀλλὰ, προϊόντος τοῦ χρόνου, τὸ ἀρειμάνιον πνεῦμα, τὸ ὀδηγοῦν ἄλλοτε τοὺς Μουσουλμάνους εἰς τὴν νίκην, ἤρξατο ἐκλείπον, καὶ ἡ συνήθης τοῖς Ἀνατολίταις νάρκη καταλαμβάνουσα αὐτούς.

Λαὸς πολεμικὸς καὶ μάχιμος, ὡς οἱ Τούρκοι, εἶπετο ὅτι ἀπεστρέφετο τὰ εἰρηνικὰ ἔργα, τάχιστα δέ, ἀμελήσας τὰ τοῦ πολέμου καὶ τῶν κατακτῆσεων, ἐκ τῶν ὁποίων δὲν ἠδύνατο νὰ ὠφελῆθῃ, κατελήφθη ὑπὸ πείνας.

Ἀπ' ἐναντίας τὰ λοιπὰ φύλα, καὶ ἰδίως τὸ ἡμέτερον, ἐργαζόμενα ἐκέρθαινον, καίπερ καθ' ἑκάστην ἐκμυζούμενα καὶ ἐπιβλεπόμενα ὑπὸ τῶν κρατούντων.

Ἀναγκαία συνέπεια τῶν ἀνωτέρω ὑπῆρξεν ἡ κατ' ὀλίγον ἀποχώρησις τῶν Τούρκων ἀπὸ τῶν θέσεων ἐκείνων καὶ

ἢ ἐν αὐταῖς ἀνεπαίσθητος ἐγκαθίδρυσις τῶν ἡμετέρων.

Ἐν τούτοις ὀλόκληρος σχεδὸν συνοικία ἔμενον ἐτι ἐν τῷ κέντρῳ αὐτῷ τῆς πόλεως, ἀποτελουμένη ἐξ ἀθλίων οἰκίσκων, ἀνήκουσα εἰς τοὺς Τούρκους. Ἡ κατὰ τὸ 1846 ὅμως ἐπελθοῦσα *μεγάλη πυρκαϊά*, ἦν μετὰ φρικῆς ἀναμιμνήσκονται ἐτι οἱ κάτοικοι, κατέστρεψεν αὐτὴν ἐξ ὀλοκλήρου, καὶ ἤδη ἀντὶ τῶν ἐτοιμορρόπων παραπηγμάτων, ὠκοδόμηνται μεγαλοπρεπεῖς καὶ κομψαὶ οἰκίαι.

Μόνον ναὸς τις τουρκικὸς — *μευλιχανέ* — διασωθεὶς ἀπὸ τοῦ πυρὸς ἐκ θαύματος, ὡς γειτονεῦν τῷ χριστιανικῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου — καθάπερ ἱστορεῖ παράδοσις τις, φερομένη εἰς τὰ στόματα τοῦ λαοῦ — μένει οἶονε διαμαρτυρούμενος κατὰ τῆς νωθρότητος καὶ ἀκηδείας τῶν υἱῶν τοῦ Προφήτου, καταλιπόντων τοῖς ἄλλοτε δούλοις τὰς τερπνάς καὶ ὑγιεινάς συνοικίας καὶ καταφυγόντων εἰς τὰς νῦν ὑπ' αὐτῶν κατοικουμένας.

Ἡ περὶ τῆς ὀ λόγος ἀνωτέρω παράδοσις ἔχει ὡς ἐξῆς.

Τὸ πῦρ, βοηθούμενον ὑπὸ σφοδροῦ ἀνέμου, εἰμάνετο ἀδιακόπως φρικαλέον καὶ φοβερόν, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ μετεδίδοτο ἀπὸ συνοικίας εἰς συνοικίαν, ὅπερ παρέσχεον εἰς πολλοὺς ἀφορμὴν νὰ πιστεύσωσιν — οὐχὶ ἀδίκως ἴσως — ὅτι χεῖρες ἐχθρικαί, πιθανῶς Τούρκων, ἔρριπτον αὐτὸ ἐν μέσῳ τῆς γενικῆς ἀταξίας, τῆς συγχύσεως, τοῦ θορύβου καὶ τοῦ τρόμου, ὅστις ἐπεκράτει μετὰ τῶν Χριστιανῶν.

Ἐἶχεν ἤδη μεταβληθῆ εἰς τέφραν ἅπασα ἡ ἀγορὰ καὶ τρεῖς ἢ τέσσαρες συνοικίαι· ὀλίγον ἐτι, καὶ τὸ πῦρ θὰ μετεδίδοτο εἰς τοὺς γεινιάζοντας ναοὺς τοῦ Ἰησοῦ καὶ τοῦ Μωάμεθ.

Ὅτε — θαῦμα ἀληθῶς! — ἐκ τῶν παραθύρων τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου ἐξέδραμον πετώσαι τρεῖς χρυσαὶ περιστραῖ — αἱ εἰκόνες τοῦ Χριστοῦ, τῆς Παναγίας καὶ τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου — αἰτινες, ἀφοῦ ἔκαμον περιστροφάς τινας περὶ τὰς ἐπαπειλούσας τοὺς δύο ναοὺς φλόγας, ἐκάθησαν, αἱ μὲν δύο ἐπὶ τοῦ ναοῦ τῶν Χριστιανῶν, ἡ δὲ τρίτη ἐπὶ τοῦ τῶν Μουσουλμάνων.

Αἶφνης ὁ ἀνεμος ἐκόπασεν, αἱ φλόγες κατέπεσον, καὶ οἱ δύο ναοὶ μετὰ τῆς λοιπῆς πόλεως ἐσώθησαν, διαφυγόντες τὸν ἐπικείμενον ὀλεθρον καὶ τὴν μεγάλην συμφορὰν!

Τὴν ἐπιούσαν ἡ πόλις παρίστα οἰκτρὸν θέαμα, καέντος τοῦ τρίτου αὐτῆς, ἄστεγοι δὲ ἔμειναν πλείστα οἰκογένεια, πτωχαί, γυμναὶ καὶ τῶν πάντων ἐστερημένα.

Ἐννοεῖται ὅτι ἡ νύξ ἐκεῖνη φοβερὰς καὶ ἀνεξίτηλους κατέλειπεν ἀναμνήσεις,

ἢ πυρκαϊὰ ὀνομάσθη μεγάλη — *μεγάλο γιαικίρι* — ἐτι δὲ καὶ νῦν τὸ ἔτος ἐκεῖνο χρησιμεύει εἰς τὸ νὰ δρίζῃ τὰς ἐποχὰς καὶ χρονολογίας.

Ἐνθυμούμαι, ὅτε ἤμην παιδίον καὶ συχνάκις ἠνώχλου τὴν μητέρα μου ζητῶν νὰ μάθω ποίαν ἡλικίαν εἶχον, κατὰ τὴν ἔξιν τῶν μικρῶν, τῶν ἐπιθυμούντων νὰ *μεγαλώσουν*, χωρὶς νὰ γινώσκωσιν ὁποῖαν κατάραν καθ' ἑαυτῶν ἀπευθύνουσιν, εὐχόμενοι ταχέως νὰ γένωσιν ἄνδρες, ἐνθυμούμαι ὅτι ἡ ἀγαπητὴ μήτηρ μοι ἔλεγε:

— Ἐγεννήθης, παιδί μου, τρία χρόνια μετὰ τὴν μεγάλην πυρκαϊάν.

Οὕτως δρίζουσα τὴν ἐποχὴν τῆς γεννήσεώς μου.

Ἐκτὸς τῶν τριῶν λόφων, ἐφ' ὧν ἦτο ἡ ἀκρόπολις, πολὺ πρὸ τῆς ὑπὸ τῶν Τούρκων ἀλώσεως τῆς πόλεως, ἦτις ἐσεται τὸ θέμα ἄλλου βιβλίου ἡμῶν, ὑπάρχουσι τρεῖς ἄλλοι.

Ἐἶ, ἐπὶ τοῦ ὁποίου τῇ κορυφῇ κεῖται τὸ ὀρολόγιον τῆς πόλεως, ἐξ οὗ οὗτος λαμβάνει καὶ τὸ ὄνομα, καλούμενος *λόφος τοῦ ὀρολογίου*, *Καμπάνα* — *Σαάτ-τεπέ*. — Τὸ ὀρολόγιον τοῦτο εἶναι λειψικὸν βυζαντινόν, ὡς ἀποδεικνύει ὁ ἐν αὐτῷ ἀνάγλυφος Σταυρός.

Ἄλλος, οὐτινος τὸ ἀνατολικὸν μέρος εἶναι ἀμπελῶν καὶ εἰς τοῦ ὁποίου τοὺς πρόποδας ὑπάρχει τουρκικὸν νεκροταφεῖον, *Κρηκίς*, παρ' ἀρχαίοις ὀνομαζόμενος ἐκ πηγῆς ἀειρροῦ, ὑπαρχούσης ἐν αὐτῷ, νῦν δὲ *Μπουρατζίκ*, — ὀνομασία τουρκικὴ σημαίνουσα ὅτι καὶ ἡ ἑλληνικὴ.

Ὁ λόφος οὗτος εἶναι κατὰ τοῦτο ἀξιοσημείωτος, ὅτι ἐν τῇ κορυφῇ αὐτοῦ ἐπὶ πέτρας ἢ μᾶλλον ἐπὶ βράχου ὑπῆρχεν ἐγκεχαραγμένη ἑλληνικὴ ἐπιγραφή, δυσανάγνωστος ἕνεκα τῆς ἀρχαιότητος, ἐν ἣ καθαρῶς ἀναγινώσκειται μόνον ἡ λέξις Ἡρακλῆς. Ἀέγω δὲ ὑπῆρχεν, διότι ἀγνοῶ, ἀν' ἐτι ὑπῆρχη. Ἐπειδὴ οἱ ἀποφασίσαντες νὰ ἐκσλαβίσωσι τὴν ἑλληνικωτάτην ταύτην πόλιν ἐξάλειψουσι πᾶν τοιοῦτον ἔχνος, μαρτυροῦν περὶ τῆς καταγωγῆς αὐτῆς, μὴδὲ τοῦ ὀνόματος φεισθέντες, ὅπερ ἀπὸ Φιλίππου πόλεως εἰς *Πλοῦδιδι-Γκραδ* καὶ *Πλόβδιφ* μετέτρεψαν!

(Ἐπεται συνέχεια)

A. ΕΝΥΛΛΗΣ.

Ο ΑΜΝΟΣ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ

(ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ)

ὁ π ο

ΓΕΩΡ. Α. ΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΥ

Πόσον ἀγαπῶ τὰς δημοτικὰς παραδόσεις! Ἐκεῖ διακρίνω τοὺς παλμῶς

μου, ένθυμούμαι τὰ παιδικά μου ό-
νειρα.

Εύρέθητε ποτέ έν άγροτική έστία
εις έσπέραν καθ' ήν ό βορρᾶς στενάζει,
παίζει τήν άλλόκοτον εκείνην συναυ-
λίαν με τās κυπαρίσσους του χωρικού
νεκροταφείου; τόν συριγγμόν με τήν ύ-
πομέλαιναν καπνοδόχην του λευκού
οίκισκου; του οίκισκου με τόν θάλ-
λοντα κήπον, με τήν πρασίνην κλημα-
τίδα του, με τό πυκνόν βρύον τό κα-
λύπτον τὰ λίθινα έξω θρονία του, με
τάνθη τής παρθένου επί του παραθύρου;

“Ω! τὰ πάντα εκεί είναι λαμπρά,
όλα εύδία! Έκει ή εύτυχία κατοικεί.

Έκει δέν θνήσκουσιν οί άνθρωποι, ό
θάνατος λυπείται τήν μεγάλην χλόην
του νεκροταφείου και δέν νεκρόνει! διό-
τι θάνοιγῆ τάφος, διότι ή άξίνη θα
πέση, και ή άπάτητος, ή παρθένος, ή
μεγάλη του χλόη θα κλίνη.

Βλέπετε τὰ τρελλά εκείνα με τούς
δρoσερούς γελωτάς των; Τὰ χείλη των
επλάσθησαν διά τό μειδιάμα, και τὰ
στήθη των είναι φωλεά έν ή διέρχον-
ται τόν βίον ώς έν μνηί μέλιτος, ή ά-
θωότης, ή εύτυχία.

Είναι τὰ παιδία του σχολείου του
χωριού.

Πηδῶσι, ρίπτουσι τās σάκκας των εις
τόν άέρα... πλὴν ίστανται. Νέφος βα-
θύ έπενηφόρησε τόν δύοντα Φοίβον.
“Ο κύων ύλάκτησε και έπηξεν έν τῆ
όπη εκείνη κάτωθεν τής πετρίνης κλί-
μακος. Αί όρνιθες κρᾶζουσαι τινάσσον-
ται άνωθέν του. Η γλαυξ έστέναξεν
ύπό τήν ύποπράσινον εκείνην κεραμί-
δα. Τὰ στρουθία έπτερυγίσαν ύπό τήν
στέγην τής προστάτιδος εκκλησίας, και
τὰ παιδία άπεχωρίσθησαν με τρομεράς
εծθύμους κραυγᾶς.

Η μήτηρ ήκουσε τήν ύλακὴν του
μολοσοῦ, τόν στεναγγμόν τής γλαυκός,
τόν όξυν θόρυβον τών παιδίων, και έ-
δραμεν επί του παραθύρου....

“Ο Βορρᾶς έπαιξε με τήν κόμην της.

“Ο ούρανός ήρχισε πλέον νά δακρύη.

Και ή εύθυμος μήτηρ εκρότησε τήν
παλάμην μειδιῶσα, ήλθε σπεύδου-
σα εις τήν έστίαν, προσανάπτει φρύ-
γανα ξηρά, ρίπτει επάνω καυσόξυλα,
και είτα επί τās λαμπούσας πυράς τής
έστίας καλεϊ τήν γείτονα και ρίπτουσι
παχύτατον κορμόν δένδρου.

Είναι ή καλή εκείνη έποχή τών μύ-
θων.

Τὰ παιδία άδουσι τήν βροχὴν.

“Ητο χειμῶν!

Είναι σκότος ήδη! Βρέχει έξω, ό
βορρᾶς βρέμει, αί όδοι είναι ρυάκες,
και ή μικρά πεδιάς του χωριού παρω-
δει ώραιάν λίμνην.

“Ω! άς βρέχει έξω.

“Ημεϊς άς σπεύσωμεν εις τήν θερμήν
εκείνην έστίαν.

Διατί τὰ παιδία ρίπτουσι άνυπόμο-

να βλέμματα επί τής καλής γραίας ά-
φινούσης νά πλέη επί τών χειλέων της
μειδιάμα τι άόρητον; — έχει και μι-
κράν τινα γλυκεϊαν πονηρίαν — επί
του άριστερου μέρους τής ζώνης της
στηρίζεται Ηλακάτη, οί δάκτυλοι τής
μιάς χειρός στρέφουσι τό έριον, ή δε
δεξιά περιστρέφει τήν άτρακτον, και ή
άτρακτος σχηματίζει μικρόν κώνον επί
τής αίθάλης.

Η γραία εκείνη είναι ή μάμμη, τὰ
παιδία οί έγγονοί της, ό γηραιός έ-
κείνος πατριάρχης ό πάππος, ό πα-
τήρ... έκείνος, εκείνη ή μήτηρ.

Αποκαλύφθητε ένόπιον τής εύτυ-
χούς είκόνας.

“Ω είκών, του παιδικού μου βίου!
Εύρέθητε λοιπόν ποτέ έν άγρότιδι
τοιαύτη έστία; ήκούσατε τής μάμμης
τούς γλυκεϊς εκείνους μύθους; τής βου-
κολίδος τής ξανθῆς τούς άγνούς ώς
πνοήν άγγέλων έρωτας;

Παιδίον άνέγνωσα τόν “Ομηρον εις
τὰ χείλη τής μάμμης μου, και επί
τών άγνών βουκολίδων τής πατρίδος
μου έχαιρέτισα τὰ ειδύλλια του Θεο-
κρίτου. Τὰ βλέφαρά μου έβάρυεν ό
Μορφεύς τής μέσης νυκτός και, λέγε,
λέγε, μάμμη μου καλή, ένα μύθον ά-
κόμη, έλάλουν διψώντα τὰ χείλη!

Είναι άληθώς ώραιοι αυτοί οί μύθοι
ή επειδή τούς ειπεν ή μάμμη, ή επειδή
μάς έδουκάλισαν τήν καλήν εκείνην ή-
λικίαν του βρεφικού μειδιάματος μάς
είναι προσφιλείς;

Δέν γνωρίζω.

“Αλλ' όταν τούς ένθυμούμαι και ά-
ναπολώ τήν γοήτιδα είκόνα του παι-
δικού μου βίου, ώ! ποία ήδύτης συγ-
κινεί τὰ στήθη μου!...

Επόθουν ένα μύθον τοιοῦτον νά με-
ταφέρω επί του λευκού αυτού χάρτου.

Παιδίον, τόν ήκουσα εκ τών χειλέων
τής μάμμης μου. “Βρηβος, είδον τήν
λίμνην τής μυθικής ταύτης παραδόσεως
και ό φέρων οδηγός τό νοσταλγοῦν
παιδίον εις τās κλιτύας προσφιλοῦς ύ-
ψώματος, όπου κείται τό χωρίον τής
γεννήσεώς του, ύπό τό ώχρόν τής Φοί-
βης φέγγος έπαυσε τό άσμα, και δει-
κνύων τήν μικράν εκείνην λεκάνην, τήν
λίμνην εκείνην εις τās όχθας τής όποι-
ας τό άγριον σέλιον ύψηλόν ώς κάλαμος
άνθει:

«Βλέπεις, μοι λέγει, τό ταραχώδες
αυτό νερόν; Έδῶ...»

Και ήκουσα ώς έν όνειρω τήν φω-
νήν του οδηγού νά ταρασση τήν αιγὴν
τής βαθείας νυκτός. Έδιηγείτο τήν
παράδοσιν ήν νήπιον σχεδόν ήκουσα.
Διάλειμμα ήν ό κροταλισμός τής μά-
στιγος επί τών νώτων του ήπου.

Επόθουν τήν παράδοσιν ταύτην νά
χύσω επί του χάρτου εις τήν αύδήν
τής καλής μου μάμμης. Πλὴν, φεῦ!
σήμερον δέν φέρουν φλοκάταν, φοροῦσι

χειρίδας. Έγώ όμως γράφω με γυμνήν
τήν χείρα.

Θάρση; — άγνοῶ.

“Αλλ' άν τήν ήκούσατε όπως τήν ή-
κουσα, άν είχε δεσμόν τινά μετὰ τής
παιδικῆς σας ηλικίας... ώ, πῶς θα σας
έκάλει, τί γλυκεϊας άναπολήσεις θα-
φύπνωττεν ή παράδοσις αύτη...

Ο ΑΜΝΟΣ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ

I

Επί τής ώραιας νήσου του Πέλοπος
ή κοίλη κείται Λακεδαίμων, με τό ευ-
ώδες εκείνο πεδίον, όπου λεμονέα άν-
θει και χρυσομηλέα, με τόν ήρεμον Εύ-
ρώταν εις τās όχθας του όποίου ή δά-
φνη θάλλει και ό κύκνος έπαιζεν, ή
Λήδα έλούετο και έγεννάτο ή Τυνδαρις
“Ελένη και ό Πολυδεύκης, τέκνα του
θεου Κύκνου, με τούς καλάμους του
καλου Κιακέωνος όπου ό Βρασιδας ποτέ
θα έστρωννύετο, με τόν βαρύν, τόν πο-
λόν Ταύγετον....

Εις τās πλευράς εύρέθητε ποτέ του Ταύγету
ύπό χλοάζον σίασμα παρθενικής αιγείρου;
Εις βρεβασμούς έδύσατε, μετὰ καλμου άπλείτου
τάνάκρουσιν άκρωμένοι του μαγικού μορμούρου,
όν κρούει εις τὰ ότᾶ σας εις τόνησμα φοιούσίζον
ό ρυάξ με τούς κάλυκας ήρέμως κελλαρίζων;

“Η αύρα σας έρρίπισεν εκεί που ήπλωμένους
με όρῶσον τής ανοίξεως, με φίλημα Μαίτου;
και ένθσαι, ώσφράνθητε ζεφύρους μυρωμένους
εκ του εύώδους πνεύματος Λακωνικού πεδίου;
ώ μουσα, φέρε μ' εις τήν γην ήτις τήν δάφνην
[τρέφει
τήν στέφουταν μ' άμάραντα τόν Φοίβον κ' “Α-
[ρην στέφει!

Τοιαῦτα ποτέ ή γραφίς μου έχάρασ-
σεν εις άνάμνησιν του γηραιου Ταύ-
γету, ποθοῦσα νά ψάλλη Ιστορίαν έ-
νός άετου του.

(Ακολουθεί)

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΟΥ

Εξ όλων τών έθνών τής Ευρώπης ή
Γερμανία δύναται νά καυχᾶται ότι έ-
δημοσίευσε πρώτη εφημερίδας διότι έν
τῆ «Correspondenzen» εφημερίδι Γερ-
μανική αναφέρεται ή ανακάλυψις τής
“Αμερικῆς, σώμα δ' αρχαιότατον αύτης
εύρισκόμενον έν τῆ Βιβλιοθήκη τής
Λειψίας φέρε χρονολογίαν τό 1494.

Μετὰ τήν Γερμανίαν δυνάμεθα νά
κατατάξωμεν τήν Ιταλίαν, διότι έν
Βενετίᾳ έδημοσιεύετο κατὰ τὰ μέσα
του ΙΣΤ' αιώνος ή εφημερίς «Notizie
Scritte», έν τῆ όποιᾳ περιγράφεται ό
μεταξύ Βενετῶν και Τούρκων πόλεμος,

εἶτα δὲ ὁ «Diario di Roma» καὶ ἡ «Gazzetta di Napoli».

Εἰς Ἀγγλίαν ἡ μὲν «English Mercury» ἤρξατο ἐκδιδομένη ἐπὶ τῆς βασιλείας τῆς Ἑλισάβετ κατατὰ τὰ τέλη δηλαδὴ τοῦ ΙΣΤ'. αἰῶνος, ἡ δὲ «News Sellers» κατατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς βασιλείας Ἰακώβου τοῦ Α'. δηλαδὴ τῷ 1600 καὶ ἡ «The Weekly News» ἦς τὸ πρῶτον φύλλον ἐδημοσιεύθη τῇ 23 Μαΐου 1622.

Ἡ πρώτη ἐν Βελγίῳ ἐφημερίς «Nieuwe Judinghe» ἤρξατο ἐν Ἀμβέρσῃ ἐκδιδομένη τῷ 1605.

Ἡ «Journal de France» πρώτη Γαλλικὴ ἐφημερίς ἤρξατο ἐκδιδομένη ἐν Παρισίοις ὑπὸ Ῥενωδῶ τῇ 30 Μαΐου 1631.

Ἐν δὲ Σουηδίᾳ ἐξεδόθη ἐφημερίς τῷ 1640 πρῶτον.

Εἰς ἄλλα ὅμως ἔθνη ἡ ἐκδοσις ἐφημερίδων ἤρξατο τὸν παρελθόντα μάλιστα αἰῶνα λ. χ. ἐν Μόσχᾳ τῆς Ῥωσσίας ἡ «Moskowskija Viedomosbi» τῷ 1703, ἐν Ἰσπανίᾳ ἡ «...» τὸ αὐτὸ περὶ τοῦ ἔτους καὶ τῷ 1704 ἡ ἐν Βοστώνῃ τῆς Ἀμερικῆς «Boston Gazette» τῷ 1749 δὲ ἐν Κοπεγχάγῃ ἡ πρώτη . . . ἐφημερίς «Berlingske-Tidende καὶ τῷ 1763 ἡ ἐν Χριστιανίᾳ τῆς Νορβηγίας «Christiania-intelligentsedler».

Ἡ πρώτη δ' ἑλληνικὴ ἐφημερίς εἶναι ἡ ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν Μαρκεδῶν Πουλίου ἐν Βιέννῃ ἀρξάμενη μὲν τῇ 4 Ἰανουαρίου 1793 καὶ λήξασα τῇ 28 Ἰουλίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους καὶ φέρουσα τὸν ἐξῆς τίτλον·

«Ἐφημερίς εἶτ' οὖν ἀκριβῶς ἀπάνθισμα τῶν κατὰ τὸν ἐνεστῶτα χρόνον ἁξιολογωτέρων, καὶ μὴν, καὶ ἀκριβεστέρων παγκοσμίων συμβεβηκότων, ἀπὲρ φιλοπόνης καὶ ἐπιμελῶς, δίκην μελίσης ἀπαταχόθεν συλλεχθέντα χάριν τῆς ἐπαφελούς τῶν πολλῶν περὶ τὰ νέα περιεργίας, φιλοφρόνως ἐκδίδονται. Παρὰ τῶν Μαρκεδῶν Πουλίου Βιέννη 1793» (1)

Ἐν τῇ νῦν Ἑλλάδι αἱ πρῶται ἐκδοθεῖσαι ἐφημερίδες εἰσὶν ἡ ἐν Κερκύρᾳ τῷ 1801 Ἰταλιστὶ ὑπὸ τοῦ δεινοῦ Ἀνδρέου Μουστοζύδου ἐκδιδομένη «Gazzetta Urbana», ἡ ἐν Ζακύνθῳ τῷ 1813 Ἰταλιστὶ «Gazzetta», ἡ ἐν τῇ αὐτῇ πόλει τὸν Ἰούνιον ἢ Ἰούλιον τοῦ αὐτοῦ ἔτους Ἑλληνιστὶ «Ἐφημερίς τῶν Ἰονίων νήσων» καὶ ἡ ἐν Καλάμῃς τῷ 1821 ὑπὸ Θεοκλήτου τοῦ Φερμακίδου «Ἑλληνικὴ Σάλπιγξ», (2) περὶ τῶν Ἑλλη-

νικῶν ὅμως ἐφημερίδων προσεχῶς θέλωμεν γράψαι ἐν ἐκτάσει.

Ἐν Ἐρμουπόλει Σύρου τῇ 29 Νοεμβρίου 1878.

A. K. X.

ΠΟΙΚΙΛΙΑ

Κατὰ σύγγραμμα ἄρτι ἐκδοθὲν ἐν Γερμανίᾳ περὶ τοῦ πρίγκηπος Βίσμαρκ, διηγήθη ποτε οὗτος τὸ ἐξῆς ἀνεκδοτόν.

«Ἐπεριπάτει ἡμέραν τινὰ ἐν Πეტρουπόλει καὶ συνήντησε τὸν Τσάρον. Βαδίζοντες ἐπὶ μικρὸν ὁμοῦ φθάνουσιν εἰς πλατείαν κεκαλυμμένην ὑπὸ χλόης, ἐν μέσῳ τῆς ὁποίας ἐφρούρει σκοπός· ὁ κ. Βίσμαρκ ἐρωτᾷ εὐσεβάστως: «— Πρὸς τί εἶναι ἐκεῖ τοποθετημένος ὁ σκοπός ἐκεῖνος;» Ὁ Τσάρος δὲν ἤξευρε· ἐρωτᾷ τὸν ὑπασπιστὴν του. Ὁ ὑπασπιστὴς τὸ ἀγνοεῖ καὶ αὐτός. Ἐρωτᾶται ὁ φρουρός. Ὁ φρουρός ἀποκρίνεται: «— Τοιαύτη εἶναι ἡ συνήθεια». Εἰσέρχονται εἰς ἐγγὺς σταθμόν. Ἡ αὐτὴ καὶ πάλιν στερεότυπος ἀπάντησις: «— Τοιαύτη εἶναι ἡ συνήθεια». Ἐπιτείνονται αἱ ἔρευναι· μανθάνουσιν ὅτι πάντοτε ἐτοποθετεῖτο ἐκεῖ φρουρός· οὐδὲν πλέον. Ἐπὶ τέλους γέρον θαλαμηπόλος ἐνθυμεῖται ὅτι ὁ πατήρ του, γέρον θαλαμηπόλος καὶ ἐκεῖνος, τῷ εἶπεν ὅτι ἡ αὐτοκράτειρα Δικατερίνα παρετήρησεν ἡμέραν τινὰ, εἰς τὴν ἐν λόγῳ θέσιν, πρῶϊμον λευκοῖον καὶ διέταξε νὰ φυλάξωσι νὰ μὴ τὸ κόψῃ τις. Πρὸς φύλαξιν τοῦ λευκοῦ ἐτοποθετήθη ἐκεῖ στρατιωτικὸς φρουρός, καὶ ἔκτοτε τοῦτο ἐγένετο συνήθεια καὶ ἐτηρήθη αὐστηρῶς».

*

Οἱ πρῶτοι μύλοι ἦσαν χειροκίνητοι. Ἐν Αἰγύπτῳ, Ἀραβίᾳ, Παλαιστίνῃ, καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Ἑλλάδι περιέστρεφον αὐτοὺς αἱ νέαι κόραι. Δείκνυται ἔτι καὶ σήμερον ἐν Μέκκᾳ, ἐν ὠραίᾳ οἰκίᾳ κώλωμα, ἐν τῷ ὁποίῳ κατὰ τὴν περὶ τοῦ Φατμέ, θυγάτηρ τοῦ Μωάμεθ καὶ σύζυγος τοῦ Ἀλῆ, ἔστρεφε τὸν χειρόμυλον. Αἱ σύζυγοι τῶν Ἀράβων ἀρχηγῶν ἔτι καὶ σήμερον ὑποβάλλονται εἰς τὴν ἐπίπονον αὐτὴν ἐργασίαν τοῦτο ἐξακολουθεῖ καὶ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ Μάνῃ, ὅπου συνήθως αἱ γυναῖκες ψάλλουσαι στρέφουσι τὸν χειρόμυλον ἐν ῥυθμῷ. Ἀποδίδεται ἡ ἐφεύρεσις τῶν νερομύλων εἰς τὸν Μιθριδάτην τὸ βέβαιον εἶναι, ὅτι ἐπὶ τῶν ἡμερῶν του ὑπῆρχον τοιοῦτοι. Τοὺς νερομύλους ἐτίμησε δι' ὠραίων στίχων Ἀντίπατρος ὁ Θεσσαλονικεύς. Οἱ Ῥωμαῖοι ἐτελειοποίησαν τοὺς νερομύλους, ὅταν ὁ Κωνσταντῖνος κατήργησε τὴν δουλείαν. Ἡ ἀγία Ραδεγόνδη, βασιλισσα τῆς Γαλλίας, ἤλεθε μόνη τὸν

ἀναγκαιοῦντα αὐτῇ σίτον τὴν τεσσαρακοστήν.

*

Εὐγενῆς τῆς αὐλῆς Λουδοβίκου ΙΣΤ', ἐξερχόμενος ἐκάστην αὐγὴν τοῦ οἴκου του διήρχετο τοὺς προθαλάμους του ἐν τῷ μέσῳ δύο στίχων πιστωτῶν ταπεινῶς παρατεταγμένων. Ὁ δούξ ἔχαιρέτιζεν αὐτοὺς εὐπροσηγῶς. Δὲν ἔχομεν τίποτε νεώτερον, κύριοι, ἔλεγεν αὐτοῖς καὶ παρήρχετο.

*

Διάκρισις ἐξουσιῶν.—Ὁ σοφὸς Βυδὲ εἰργάζετο εἰς τὸ γραφεῖόν του ὑπὲρ ῥέτης ἔντρομος εἰσέρχεται νὰ τῷ γνωστοποιήσῃ ὅτι ἦναψε πυρκαϊά. «Ἀνάγκαιε το εἰς τὴν σύζυγόν μου» ἤξευρετε πολὺ καλὰ ὅτι δὲν ἀναμιγνύομαι εἰς τὰ ἀφορῶντα τὸν οἶκον».

*

Περὶ χρησιμότητος τῶν δυσκόλων ὁμοιοκαταληξιῶν.—Εἰς ἐν τῶν συγγραμμάτων του ὁ κ. Θεοφ. Γωτιὲ φέρει ἐπὶ τῆς σκηνῆς τρελόν τινα νέον, ὅστις, ἀφού ἀπώλεσε πᾶσαν τὴν περιουσίαν του, ἀπεφάσισε ν' αὐτοκτονήσῃ. Εἶχεν ἤδη εἰσαγάγει τὴν κάνην τοῦ πιστολίου του εἰς τὸ στόμα του, ὅταν λίαν ἐπικαίρως ἀνεμνήσθη, ὅτι εἶχε λησμονήσει νὰ γράψῃ τὸν ἐπιτάφιόν του. Ἡ ἰδέα νὰ μὴ ἀφήσῃ ἐπιτάφιον τὸν δυσσπρέσσει μεγάλως ἀπέθετο τὸ πιστόλιον ἐπὶ τῆς τραπέζης, ἔλαβε φύλλον χάρτου, καὶ ἔγραψε τοὺς ἐξῆς στίχους:

Κατὰ τῆς ἀδίκου τύχης θριαμβεῦ' ἡ θέλησις
τὴν νικᾷ τὴν εἰραρμένην ὁ ἀδύνατος θνητός,
θάβρος μόνον ἐν ἔχῃ καὶ

Ἐδῶ ἐσταμάτησεν ὁ δυστυχὴς νέος ἐλλείψει ὁμοιοκαταληξίας· ἔσει τὸ μέτωπον, δαγκάνει τοὺς δακτύλους του, ἀλλ' εἰς μάτην. Καλεῖ τὸν ὑπὲρ τὴν του, ζητεῖ λεξικόν, φυλλομετρεῖ, ἀλλὰ δὲν εἶναι εὐκόλος ἡ ὁμοιοκαταληξία εἰς τὸ θέλημα . . . Εἰσέρχεται τυχαίως ὁ φίλος του Μαριλλύ, καὶ τὸν φέρει εἰς χαρτοπαίγιον, ὅπου κερδίζει ἑκατὸν χιλιάδας φράγκων καὶ ἀναζωογονεῖται. Ἐκτοτε ἔζησεν εὐθυμὸς καὶ οὐδέποτε ἐζήτησεν ἰδιαιτέραν ἐκδούλευσιν ἀπὸ τὰ πιστόλιά του. Ἡ ἀληθὴς αὐτῆ ἱστορία ἀποδεικνύει τὴν χρησιμότητα τῶν δυσκόλων ὁμοιοκαταληξιῶν εἰς τοὺς ἐπιταφίους.

*

Ὁ ἰατρὸς τοῦ μεγάλου Φρεδερίκου ἐπέμενεν ἡμέραν τινὰ νὰ τὸν ἰδῇ.

(1) Τῆς σπανιωτάτης ταύτης ἐφημερίδος σῶμα πληρὲς εὑρίσκεται ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τῆς Βουλῆς δωρηθὲν ὑπὸ τοῦ κ. Μ. Γεδεών.

(2) Καὶ τῆς ἐφημερίδος ταύτης τὰ ἐκδοθέντα τρία ἢ τέσσαρα εὑρηγται ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τῆς Βουλῆς.

«Είπέτε του, ότι έχω εργασίαν ἀπεκρίνατο ὁ μονάρχης».

Ὁ ἰατρός δὲν ὑπεχώρει καὶ ἐζήτησε καὶ πάλιν νὰ τῷ ἐπιτραπῇ ἡ εἰσοδος.

«Είπέτε του ὅτι εἶμαι ἀσθενής!» ἀνέκραξεν ἀνυπομονῶν ὁ Φρεδερίκος.

*

Ἐπὶ Λουδοβίκου ΙΔ' αἱ παραστάσεις τοῦ Μελοδράματος καὶ τοῦ Γαλλικοῦ Θεάτρου ἐτελείονον περίπου καθ' ἡν ὥραν τῶρα ἄρχονται, ἤτοι μεταξύ τῆς ὀγδόης καὶ τῆς ἐνάτης ἑσπερινῆς ὥρας. Ὅταν τὸ 1784 παρεστάθη ὁ Γάμος τοῦ Φίγαρο, ὁ Λαχάρπ, γράφων περὶ τῆς πρώτης παραστάσεως, παρατηρεῖ ὅτι αὕτη ὑπῆρξε τόσον ἐκτάκτως μακρὰ, ὥστε ἐξῆλθον τοῦ Θεάτρου τὴν δεκάτην ὥραν».

Ἡ εἰσαγωγή τοῦ Δὸν Ζουὰν ἐγράφη ὑπὸ τοῦ Μοζάρ τὴν προηγουμένην νύκτα τῆς πρώτης παραστάσεως ἢ τοῦ Montano τὴν πρωίαν τῆς ἡμέρας τῆς παραστάσεως, Ὁ Ῥοσσίνης, ἡμέρας τινὰς πρὸ τῆς παραστάσεως τοῦ Γουλιέλμου Τέλλου, ἤρξατο γράφων τὴν εἰσαγωγὴν Κυριακὴν τὴν μεσημβρίαν καὶ τὴν ἐπαύριον, τὴν αὐτὴν ὥραν, ἐπέραναν αὐτήν.

ΛΥΣΙΣ ΑΙΝΙΓΜΑΤΟΣ

Φροσύνη — Φρόνη

Πρώτος ἔλυσε τὸ ἀνωτέρω αἰνίγμα

ὁ κ. Ἰωάννης Πατρίκιος διὰ τῶν ἐξῆς στίχων.

Λησμονεῖς πῶς ἡ Φροσύνη ἢ πεντάμοσφον καρὰ, ἀν' ἀμάρτησ' ἢ καυμένην κί' ἀν' ἐπνίγη, ἔτι νερά, τάπαθε ἢ φτωχὴ γίαι' εἶχε πρωτακούσει τὴν καρδιά της. κί' ἀπαρνήθη καὶ τὸν ἄνδρα, τὸ στεφάνι, τὰ παιδιὰ της (διὰ τῆς Καρδιάς τέτοια κί' ἀν' τὴν βγάλης, τίποτε δὲν θ' ἀπομείνη, τότε πιά καὶ ἡ Φροσύνη εἴμπορεῖ νὰ γίνῃ Φρόνη. Μὴ σ' ἄν ἔχῃς τὴν καρδιά σου κί' ἀπὸ λίγο τὴν κρατῆς, ἔμπορεῖς νᾶσαι καὶ τῆς Φρόνης φίλος καὶ τῆς Ἀρετῆς.

καὶ ὁ κ. Δ. Μ. Θεοδώρου, φοιτητῆς τῆς ἱατρικῆς, διὰ τοῦ ἐξῆς τετραστίχου :

Ἡ λύσις τοῦ αἰνίγματος, φίλε, εἶν' ἡ Φροσύνη Ἡ θελκτικὴ αὐτὴ γυνὴ τῆς ἡρώδους γῆς, Πιστεύεις; εἶναι δυνατόν νὰ γείνη ποτὲ Φρόνη, Διότι δύο ἄψυχα στοιχεῖα ἀφαιρεῖς ;

Αἱ κυρίαὶ Εὐγενία Χωματιανοῦ, Ἐλένη Κολποδίνου, οἱ κκ. Ἀχιλλεὺς Π. Ἀντωνιάδης, Ἀλιβιιάδης Κ. Ἰωαννίδης, Στέφανος Κοπανίτσας, Σύλλογος Λεκρεβιδίης καὶ ὁ Κ. Δημήτριος Τουρλουλοῦ.

ΑΙΝΙΓΜΑ Δ'

Εἶμαι κράτος κ' ἤμην πάλαι ἐν τοῦ κόσμου τῶν (μεγίστων φοδερὸν δὲ τ' ὄνομά μου μὲ τὴν λόγχην μου (καθίστων. Τ' ὄνομά μου μὴ προστρέξῃς εἰς τὸ ἔθνος νὰ τὸ (εὐρῆς Βάρβαρον τὸ ὄνομά του, καὶ ἐκεῖ μὴ τὸ γυρεῖς. Εἰς τοὺς κύκλους τοὺς μεγάλους τῶν διπλωματῶν μ' ἐδρήσῃς,

εἰς τὴν πόλιν τ' ὄνομά μου ἀν' ζητήσῃς θ' ἀπαντήσῃς. ἦ ὅη εἶμαι καὶ δὲν εἶμαι, ὡς σβεσμένος λύχνος (καίω, προσπαθῶ νὰ ἀναλάμψω, πλὴν δὲν δύναμαι, (ἐκπνέω. Ἄλλ' ἀν' σὲ πιάν' ἢ θάλασσα, ἔς τὸν οἶκόν σου (προσμένω, εἴσελθε ! δὲν μ' ἐνόησες ; Διηλθες ; ἐγὼ μένω. Τ' ὄνομά μου σχηματίζουσι δύο συλλαβὰς, καθ' ἑαυτὴν τὸ κεφάλι μου νὰ κόψῃς καὶ τὸ κράτος θ' ἀποθάνῃ. Καὶ θ' ἀναστηθῇ ὁ γίγας τοῦ αἰῶνος, τὸ ζοιχετόν ὅπερ ἔρωτα ἐμβάλλεις εἰς καρδίαν τῶν πλουσίων. Ἐγὼ εἶμαι βᾶσις πάντων καὶ τοῦ κόσμου ὅλου (ἄρχω, εἰς πᾶν σῶμα θὰ μὲ εὐρῆς, εἰς τὸ πνεῦμα δὲν (διπάρχω. Ἐξέμου ὁ κόσμος ὅλος καὶ τὸ σῦμπαν ἐγεννήθη, καὶ τὸ δένδρον, καὶ τὸ ἄνθος, κ' ἡ γραφίς αὐτῆ (παρήχθη. Εἰς πᾶν πρᾶγμα ζήτησόν με, εἰς τὸ χρῆμα ἐγὼ (εἶμαι, ὅπου θέλεις θὰ μὲ εὐρῆς, ἀφοῦ κ' εἰς τὸ μνημα (κεῖται.

Σ. Δ. Π.

ΑΙΝΙΓΜΑ Ε'

Ὅνομα εἶμαι ἀτυχοῦς μεγάλου ἡγεμόνος τῆς πάλαι Βαβυλώνας. Στάς ἐξ ἡ μου δὲ συλλαβὰς ἐκτός τῆς τελευταίας ἢ πρόθυμοι χαρίζομαι στοὺς γέροντας καὶ ἔτας (γραφίας Ἄν νὰ προσθέσῃς ἕνα υ εἰς τὴν ἀποφασίαν Πολλὰ ὥρατα πράγματα ἰδὼν θὰ ἀπορίσῃς Διότι εἰς τὴν πρώτην μου εὐθύς θὰ κάμῃς πλοῦτον Στὴ δευτέρῃ χωρὶς τὸ υ ἐν ζῶον ὡς θηρίον... Ὁ τρίτῃ θὰ μεταβληθῇ εἰς χῶμα ποῖον κρέμα ! Ἡ δὲ τετάρτῃ εἰς μετοχὴν σὸ δίδωμι τὸ ρῆμα, Στὴν πέμπτην θέλεις ἰδεῖ σπουδαῖον τι καὶ μέγα. Ποῦ εἶναι, εἰς τὸν ἄνθρωπον τὸ Ἄλφα καὶ τ' Ὠμέγα (Ὠμέγα Στὴν ἔσχατῃ δ' ὡς εἴπομεν ἀντ' υ εἰς ἐν ος προσθέσῃς Πῆ τ' ἄλλα στὸν σωρὸν κί' αὐτὸ νὰ εὐρῆς θὰ ἔμπορεῖς.

Α. ΡΩΜΛΙΑΗΣ.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΧΕΝΙΕΡΟΣ

ἐκ τῶν ἀριστουργημάτων τοῦ γλυκυτάτου τῶν γάλλων μυθιστοριογράφου Ἰωσήφ Μερὸ Τιμᾶται δρ. ὀ.

Εἰς τοὺς ΠΡΟΠΑΛΗΡΟΝΟΝΤΑΣ ἐτησίαν ἢ τοῦλάχιστον ἐξαμηνιαίαν συνδρομὴν τοῦ νέου περιοδικοῦ

ΠΑΡΘΕΝΩΝ

τὸ ὥραϊον τοῦτο μυθιστόρημα δίδεται.

ΔΡΕΨΑΝ